

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: B 6210 Ekonomika a management

Studijní obor: Ekonomika a management mezinárodního obchodu

Porovnání daňového systému v ČR a daňového systému jiného státu.

Comparing of tax systems in the Czech Republic and in the other country.

BP-EF-KJB-2010 06

PETRA HUŠKOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Denisa Hojsáková – KJB

Konzultant: Ing. Jaroslav Demel - KMO

Počet stran: 48

Počet příloh: 0

Datum odevzdání: 5. ledna 2010

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladu, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 04. 01. 2010

vlastnoruční podpis

Anotace

Tato práce se zaměřuje na porovnávání daňových systémů České republiky a Francie. Součástí je vysvětlení základních pojmů. Dále se věnuje jen daňovému systému České republiky. Obsahuje stručnou charakteristiku daňového systému Francie, kde jsou popsány daně přímé a nepřímé. Následuje porovnání daně z příjmů fyzických osob a daně ze zisků společností, kterou lze srovnat s českou daní z příjmů právnických osob. Je poukázáno na rozdílnost obou daní. Na závěr jsou uvedeny výsledky a úvahy nad bakalářskou prací.

Společnost, kde byla vykonána praxe, se jmenuje Alfaped Logistik, s. r. o. a sídlí v Jablonci nad Nisou. Jedná se o společnost sjednávající přepravu mezi klientem a dopravcem. Mezi další služby Alfapedu patří balicí služby, mezinárodní přeprava, poradenství v oblasti přepravy a skladování. Praktikant přímo sjednával dopravu a psal objednávky a smlouvy o přepravě.

Klíčová slova

Daňový systém, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň ze zisků společnosti, přímá daň, nepřímá daň.

Summary

The work focuses on the comparing of tax systems of Czech republic and France. It includes explanation of basic notions. Then it attends only to tax system of Czech republic. It contains brief characteristic of tax system of France, where the assessed and indirect taxes are described. There is also comparison of personnel income tax and corporation tax, this one is possible to compare with Czech corporation income tax. The work points to difference between the both taxes. At the end there are results and considerations about this work.

The company, where the practice was committed, is called Alfaped Logistik, Ltd. and has residence in Jablonec nad Nisou. The company negotiates transportation between client and transporter. Alfaped has also another services, for Example: packaging, international transport, consultant services in the area of transportation and storing. The practitioner negotiated the transport and also wrote orders and transport contracts.

Key words

Assessed tax, corporation income tax, corporation tax, indirect tax, personnel income tax, tax system..

Obsah

Seznam použitých zkratk a symbolů.....	7
Seznam tabulek.....	8
Seznam obrázků.....	9
1 Úvod.....	10
2 O společnosti.....	11
3 Základní pojmy.....	13
4 Daňový systém České republiky.....	16
4.1 Přímé daně.....	17
4.1.1 Daň z příjmů.....	18
4.1.2 Majetkové daně.....	22
4.2 Daně nepřímé.....	25
4.2.1 Daň z přidané hodnoty.....	25
4.2.2 Spotřební daně.....	26
4.2.3 Energetické daně.....	27
4.2.4 Cla.....	27
4.3 Ostatní daně.....	28
5 Stručná charakteristika daňového systému Francie.....	29
5.1 Přímé daně.....	31
5.1.1 Důchodové daně.....	31
5.1.2 Daň z majetku.....	32
5.1.3 Přímé místní daně.....	34
5.2 Nepřímé daně.....	35
5.2.1 Daň z přidané hodnoty.....	35
5.2.2 Akcízy.....	36
5.3 Porovnávání daní z příjmů Francie a České republiky.....	38
5.3.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	38
5.3.2 Daň ze zisků společností.....	41
6 Závěr.....	47
Seznam literatury.....	49

Seznam použitých zkratek a symbolů

%	Procento
aj.	A jiné
a. s.	Akciová společnost
cm ³	Kubický centimetr
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FR	Francie
FO	Fyzická osoba
GJ	Giga Joule
hl	Hektolitr
kap.	Kapitola
Kč	Koruna česká
l	Litr
m ²	Metr čtvereční
MWh	Mega Watt hodina
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PO	Právnícká osoba
s.	Strany
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
t	Tuna
vyd.	Vydání

Seznam tabulek

Tab. 1 – kapitola 10.2: Sazby akcízů uvalených na vybrané komodity v roce 2005.....	36
Tab. 2 – kapitola 11.1.3: Sazby osobní důchodové daně v roce 2007.....	40
Tab. 3 – kapitola 11.2.3: Odpisové sazby ve Francii.....	42
Tab. 4 – kapitola 11.2.4: Roční minimální daň ze zisků.....	43
Tab. 5 – kapitola 11.2.7: Sazby tonážní daně.....	45

Seznam obrázků

Obr. 1 - kapitola 4: Rozdělení přímých daní v České republice.....	16
Obr. 2 – kapitola 5: Rozdělení nepřímých daní v České republice.....	24
Obr. 3 – kapitola 7: Systém sociálního pojištění v České republice.....	27

1 Úvod

Důvod, proč jsem si zvolila téma Porovnávání daňových systémů, má podstatu v tom, že mě vždy zajímaly rozdíly mezi zeměmi a národy, ať kulturní nebo ekonomické. A systém daní podstatně ovlivňuje náš život. Zároveň mě zajímalo, jak hodně velké rozdíly mohou být v daňových systémech, když oba jsou harmonizovány směrnici EU.

Za cíl jsem si určila představit daňové systémy České republiky a Francie a porovnat jednu vybranou daň. Zjistit, který systém je výhodnější a jaké jsou nejvýraznější odlišnosti. Cílem práce není dopodrobna rozebrat všechny daně a porovnat je. Možná nebyla Francie vhodná volba k malé zemi jako je ČR, ale přesto jsem se o srovnání pokusila. Kromě toho, že mě zajímá Francie sama o sobě, měla jsem pro volbu tohoto státu následující důvody. Vykonyvala jsem praxi v přepravní společnosti, která často vysílá vozy se zbožím právě do Francie anebo s tímto státem přímo obchoduje. Francie dokonce řeší i podobné důchodové a sociální reformy jako Česká republika..

2 O společnosti

Organizace nese název Alfasped Logistik, s. r. o. se sídlem v Jablonci nad Nisou a vznikla v prosinci roku 1999. Jedná se společnost, jejíž hlavními činnostmi jsou mezinárodní a vnitrostátní zasilatelství, skladování, logistika i průmyslové mytí a čištění plastových obalů. Alfasped je členem Svazu spedice a logistiky. Firma se řídí politikou jakosti, která je zdokumentována v tištěné formě. Společnost se řídí obchodními doložkami Incoterms 2000, které jsou nejvíce používány v zahraničním obchodě.

Na webových stránkách firmy lze využít plánovače tras, který spočítá průměrnou délku trasy i čas k tomu vynaložený. Výsledek je v nejvýhodnější formě vzhledem k optimalizaci nákladů. Je možné upravit trasu, aby byla co nejkratší, což ale není vždy nejvýhodnější.

Přepravní a zasilatelské služby

Mezinárodní a vnitrostátní přeprava a zasilatelství je základní poskytovanou službou. Společnost je zaměřena především na silniční a kamionovou přepravu, kdy je využíváno smluvních dopravců. Kamion je možné zajistit celý ale i pouze část jeho prostoru. Využívá se dodávek, avií, souprav, návěsů... Společnost nevlastní vozidla, ale zprostředkovává dopravu přes své stálé a ověřené dopravce. Výjimečně lze sjednat i železniční, námořní či leteckou přepravu.

Zákazníci mají možnost objednat zakázku přes on-line aplikaci TOCDB. Díky programu mohou klienti kontrolovat stav své zakázky od zadání požadavku až po dodání zboží. TOCDB obsahuje údaje důležité pro zákazníka i dopravce a to: datum a místo nakládky i vykládky, hmotnost a množství zboží, typ vozidla, SPZ, jména řidičů a příslušného dopravce, stav vyřízení objednávky, jméno vyřizujícího, cenu, apod. Aplikace umožňuje export do PDF nebo tisk a tím i přehlednou dokumentaci.

Společnost využívá i on-line aplikaci Raaltrans, která poskytuje informace o dopravcích a klientech, veškeré volné vozy a volné přepravy. Organizace zajišťuje pravidelně přepravu

do následujících zemí: Česká republika, Německo, Itálie, Španělsko, Velká Británie, Francie, Slovensko, Dánsko, Holandsko a další po dohodě se zákazníkem.

Skladovací služby

Organizace nabízí distribuční, konsignační a celní skladování. Se zbožím je možné manipulovat v celých paletách a menších balení. Ve skladu se veškeré zboží eviduje a je vedena dokumentace o jakémkoli pohybu se zbožím. Zákazníkům jsou poskytovány nejen skladovací služby, ale i možnost třídění, přebalování, lepení etiket, vložení návodů nebo jiných materiálů ke zboží. Sklad je v provozu 24 hodin denně.

Mytí přepravek a jiných plastových obalů

Společnost se dále zabývá mytí plastových přepravek používaných ve strojírenském a automobilovém průmyslu i v dalších odvětvích, kdy dochází k odstranění prachu, hlíny, minerálních tuků a olejů a kovových třísek. Mycí zařízení je schopno umýt až 300 obalů za hodinu. Firma zajišťuje konkrétní služby jako je doprava od a k zákazníkovi včetně nakládání s obaly, mytí, odmaštění a sušení obalů, balení do fólií, evidence v informačním systému a skladování obalů.

Logistické služby

Alfasped nabízí bezplatné poradenství a služby v oblastech:

- výhodně uspořádaná doprava v ČR a jiných zemích,
- organizování pravidelných dodávek materiálu pro plynulou výrobu a při výhodných cenách,
- efektivní skladování,
- mytí obalů v souladu s výrobou zboží zákazníků,
- zprostředkování jiných logistických služeb.

3 Základní pojmy

Definice daně

Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech, nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností.¹

Funkce daní

Daně jsou nástrojem hospodářské politiky země. Podíl daní na veřejných příjmech činí 90 %. Mohou plnit mnoho funkcí, mezi ty nejdůležitější patří:

- Alokační – uplatňuje se, když selhává tržní mechanismus na některých trzích.
- Redistribuční – bohatství a důchody se přesunou od bohatých k chudším.
- Stabilizační – daně jsou využity ke zmírnění výkyvů ekonomického cyklu.
- Stimulační – daně podporují subjekty ke spotřebě určitých statků prostřednictvím daňových úspor (odpočtů, slev). Subjekty se snaží svou daňovou povinnost co nejvíce omezit.
- Fiskální – jedná se o nejdůležitější daňovou funkci. Daň má za úkol naplnit veřejný rozpočet, z něhož jsou financovány veřejné výdaje.

Daňové subjekty

Daňové subjekty se dělí na plátce a poplatníky. *Poplatník* je daňový subjekt, který nese daňovou povinnost, tedy jeho předmět je daní zatížen. *Plátce* je daňový subjekt, který daň odvádí do veřejného rozpočtu. Plátce vybírá daň od jiných osob nebo ji jiným poplatníkům srazí pod svou majetkovou odpovědností.

Daňový rezident určitého státu je poplatník s neomezenou daňovou povinností vůči tomuto státu. Jeho daňová povinnost je vázána na příjmy z daného státu i ze zahraničí.

¹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2006. 280 stran. ISBN 80- 7357- 205-2.

Daňový nerezident určitého státu je poplatník s omezenou daňovou povinností vůči tomuto státu. Jeho daňová povinnost je vázána pouze na příjmy ze zdrojů státu a na majetek na území daného státu.

Třídění daní

Daně lze klasifikovat z různých hledisek. Podle vztahu mezi velikostí daně a velikostí daňového základu se rozlišují daně:

- bez vztahu k velikosti základu daně,
- specifické,
- ad valorem (hodnotové).

Podle charakteru veličiny, z níž se daň platí, se daně třídí na kapitálové a běžné. Předmětem *kapitálové daně* je stavová veličina, vyjadřující množství, stav. Předmětem *běžné daně* je toková veličina, která vyjadřuje tok, přesun. Veličina se zjišťuje za časový úsek a může jí být spotřeba, přidaná hodnota. Příkladem běžné daně je daň z příjmů.

Z jiného úhlu lze klasifikovat daně ve vztahu ke zdaňovacímu období a jeho kvalitě:

- daně bez zdaňovacího období – vybírají se k určité události (dědická daň),
- daně s pravidelnou periodicitou.

Další praktické třídění rozlišuje daně za zdaňovací období a na zdaňovací období. U *daně za zdaňovací období* se základ daně načítá po zdaňovací období. Daně lze stanovit až po uplynutí příslušného období. Jedná se o běžné daně. Naopak *daně na zdaňovací období* jsou zároveň daně kapitálové a stanoví se k jedinému datu v průběhu daného období.

Podle vztahu k platební schopnosti poplatníka se rozlišují daně:

- osobní – jedná se o adresné daně, které zohledňují platební schopnost poplatníka,
- in rem – platí se bez ohledu na platební schopnost (spotřební daň).

Nemůže chybět ani institucionální třídění, které se provádí za účelem srovnávání daní.

Z toho je nejdůležitější klasifikace daní OECD:

- Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů.
- Příspěvky na sociální zabezpečení.
- Daně z mezd a pracovních sil.
- Daně majetkové.
- Daně ze zboží a služeb.
- Ostatní daně.

Pro celkový přehled je zapotřebí zmínit *daňový bonus*, kdy je poplatníkovi vyplacena částka absolutní slevy na dani, kterou nemohl uplatnit kvůli nízké dani.

4 Daňový systém České republiky

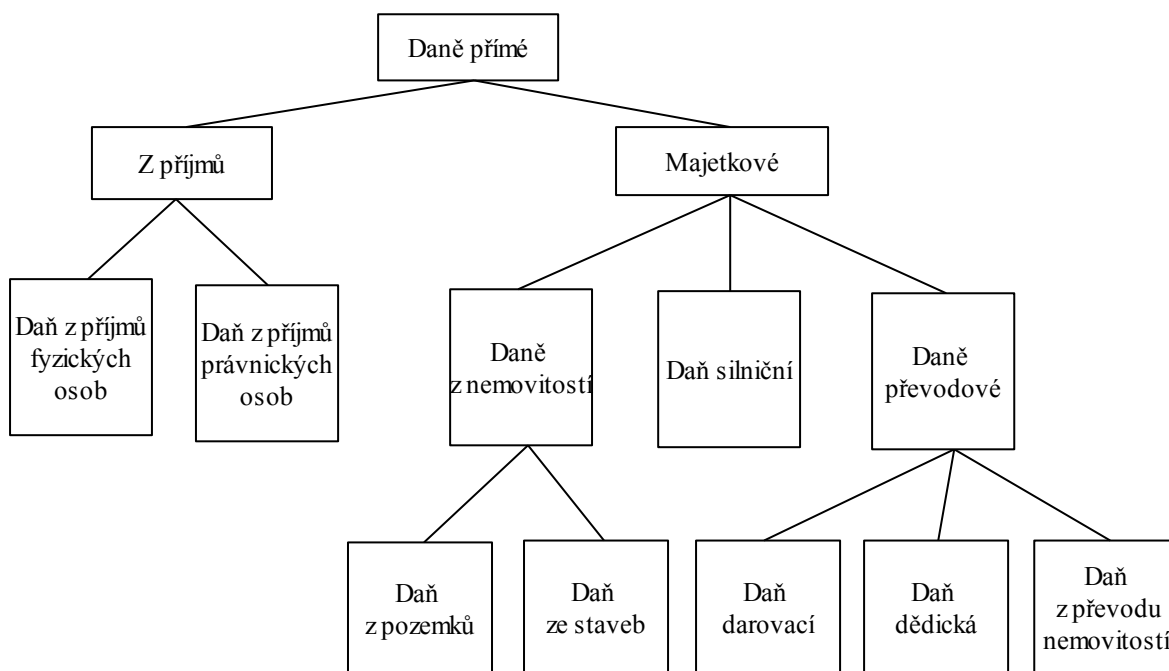
Daňový systém je soubor všech daní, které jsou vybírané na daném území. Jsou na něj kladeny různé požadavky, které se tudíž vztahují i k daním jako takovým. Daňový systém by měl být spravedlivý, efektivní, právně bezchybný, jednoduchý, srozumitelný a měl by ovlivňovat chování subjektů správným směrem. Do daní jsou zahrnuty i nedaňové příjmy jako pojistné sociálního pojištění, poplatky (soudní poplatky, správní poplatky), příspěvky do státních fondů, dálniční známka, místní poplatky (poplatek ze psů, poplatek ze vstupného) a další. *Celková daňová povinnost* zahrnuje veškeré platby, které ekonomický subjekt odvádí. Ukazatel, který slouží především k mezinárodnímu srovnávání, se nazývá *daňová kvóta*, která je vyjádřena podílem vybraných daní ku hrubému domácímu produktu. V České republice se pohybovala ve 21. století od 35.5 – 38.2 %, což odpovídá průměrné hodnotě v Evropské unii. Nejvyšší kvóta z dostupných údajů byla zjištěna ve Švédsku (51 %) a naopak nejnižší v Mexiku (18 %).

Základní dělení daní je na daně přímé, nepřímé a ostatní. *Daně přímé* platí poplatník ze svého důchodu a je většinou povinen daň odvést. Předpokládá se, že daň nelze převést na jiný subjekt. Daně přímé mohou být z příjmů nebo majetkové. *Daně nepřímé* odvádí subjekt, ale neplatí je z vlastního důchodu. Daňové břemeno často nese osoba, která není známa. Daň se přenáší na jiný subjekt prostřednictvím navýšení ceny. Mezi ostatní daně řadíme pojistné sociálního pojištění a místní poplatky, někteří autoři přidělují pojistné do daní přímých (platí zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná) i do daní nepřímých (platí zaměstnavatel). Daňový systém se skládá z různých daní v různém poměru. Strukturu určuje *daňový mix*. Význam jednotlivých daní se uvádí v procentech, jedná se o podíl na celkovém množství daní v daném systému. Daňový mix závisí na tradici a daňové politice státu, ekonomickém cyklu, daňové morálce státu a na výši důchodů a jejich rozvrstvení. V České republice klesá podíl přímých daní v daňových mixech a naopak se zvyšuje podíl daní nepřímých, které mají menší záporné účinky na ekonomiku státu. V České republice má nejvyšší podíl sociální pojistné a nejnižší daně majetkové.

4.1 Přímé daně

Daně přímé mají své výhody i nevýhody. Výhodné je, že jsou adresné a přizpůsobí se platební schopnosti každého poplatníka. Naopak působí nepříznivě na nabídku práce a úspory, kdy zdanění důchodu snižuje ochotu pracovat a zdanění úspor zapříčiní vyšší sklon ke spotřebě a nižší sklon k úsporám.

Jak již bylo řečeno, přímé daně se dělí na daně z příjmů a majetkové. Rozlišujeme daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů fyzických osob. Majetkové daně se dále třídí na daň silniční, daně z nemovitostí a daně převodové, do nichž patří daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí. Rozdělení lépe znázorňuje následující schéma.

Obr. 1: Rozdělení přímých daní v České republice.

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena. LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém 2008 ČR aneb Učebnice daňového práva*. 9.vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2008. 319 stran. ISBN 978-80-86324-72-2.

4.1.1 Daně z příjmů

Jsou velmi důležitým nástrojem, tvoří třetí největší rozpočtový příjem z daňového mixu. Jsou rozepsány do největších detailů z důvodu pozdějšího porovnávání s francouzským systémem, kde je zaměření především na daně z příjmů.

Dan z příjmů fyzických osob

Základními funkcemi daně jsou funkce redistribuční, stimulační i fiskální. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daní se všechny příjmy fyzických osob kromě těch, které nejsou předmětem daně. *Předmětem daně nejsou* úvěry a půjčky (existují výjimky), příjmy získané darováním nemovitostí nebo jiného majetku, příjmy získané nabytím akcií podle zvláštního právního předpisu, aj. Spousta příjmů jsou předmětem daně, ale jsou od daně *osvobozené*. Týká se to především sociálních příjmů (dávky sociální péče), přijaté náhrady škody a náhrady nemajetkové újmy, příjmů z prodeje nemovitostí (pokud přesáhne doba mezi nabytím a prodejem pět let), úroků z vkladů ze stavebního spoření, dotací ze státního rozpočtu, cen z veřejné soutěže, a další.

Příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou osvobozeny, se nazývají *zdanitelné příjmy*. *Samostatné základy daně* se zdaňují prostřednictvím zvláštní sazby daně, která je lineární ve výši 15 %. Samostatný základ daně se nesnižuje o odpočty a srážku daně provádí plátce daně, který příjem vyplácí.

Základ daně se skládá z pěti dílčích základů daně. Jedná se o dílčí základ daně:

- příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
- příjmů z kapitálového majetku,
- příjmů z pronájmu,
- ostatních příjmů.

Dílčí základ daně se vytvoří obecně odečtením výdajů potřebných k dosažení, zajištění a udržení příjmů od příjmů z dané činnosti. Dílčí základy daně příjmů z kapitálového majetku a ostatních příjmů nemohou být záporné. Celkový základ daně nemůže být nižší než dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. V případě, že základ daně je záporný, může poplatník uplatnit *daňovou ztrátu* v nadcházejících pěti zdaňovacích obdobích.

Poplatník musí podat daňové přiznání do 31. 3. následujícího roku. Daň se platí v zálohách měsíčně a na konci se platí doplatek poplatníkem či přeplatek státem.

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Příjmy ze závislé činnosti jsou příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního nebo služebního poměru, příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů, odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob.² Funkční požitky jsou odměny za výkon funkce členů vlád, senátorů, poslanců, orgánů obcí a další.

Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Příjmy z podnikání jsou příjmy ze zemědělské výroby, ze živnosti, z podnikání podle zvláštního zákona (lékaři) i podíl na zisku společníka nebo komplementáře. Jiná samostatná výdělečná činnost zahrnuje příjmy z duševního vlastnictví a autorských práv a příjmy z nezávislého povolání (sportovci). Údaje o příjmech a výdajích i majetku a závazcích obsahuje daňová evidence.

Příjmy z kapitálového majetku

Většina příjmů tvoří samostatný základ daně, který se do daně z příjmů fyzických osob nezapočítává. Jedná se například o úroky z vkladů na běžných účtech, které neslouží

² *Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2009*. Olomouc: ANAG, 2009-. Vychází ročně. ISBN 978-80-7263-492-7.

k podnikání. Naopak do dílčího základu daně se zahrnují úroky na běžném účtu, které slouží pro podnikání, příjmy z převodu předkupního práva na cenné papíry.

Příjmy z pronájmu

Jedná se o příjmy z pronájmu nemovitostí nebo bytů a movitých věcí. Poplatník buď uplatní přesně výdaje nebo je uplatní paušálem, tzn. 30 % z příjmů.

Ostatní příjmy

Ostatní příjmy jsou příjmy z příležitostných činností, vypořádací podíl při zániku účasti společníka ve společnosti, výhry v loteriích a sázkách. Pokud nepřesáhnou celkem 20 000 Kč, jsou osvobozeny od zdanění.

Stanovení daňové povinnosti

Dílčí daňové základy se sečtou. Základ daně se sníží o nestandardní odpočty. Příkladem jsou úroky z hypotéky, dary na veřejně prospěšné účely, příspěvky penzijní připojištění, pojistné na životní pojištění, daňová ztráta, výdaje na výzkum a vývoj. Základ daně po snížení se vynásobí lineární sazbou daně, která má v České republice hodnotu 15 % od roku 2008. Vypočtená daň se na závěr sníží o standardní slevy. Slevy lze uplatnit na poplatníka, na vyživovanou osobu nebo na zaměstnance se zdravotním postižením. Po odečtení slev odvádíme daň anebo získáme daňový bonus. Daňový bonus lze nabýt hodnot pouze za slevy na dítě.

Daň z příjmů právnických osob

Daní jsou zatíženy všechny právnické osoby. Zvláštní úlohu hrají nepodnikatelské subjekty, jejichž základ daně se upravuje jiným způsobem. Jde například o investiční fondy, penzijní fondy, obecně prospěšné společnosti, veřejné vysoké školy a jiné. Základ daně se odvíjí od hospodářského výsledku, který se dále upravuje. Zisk se upraví o vyňaté příjmy, osvobozené příjmy, nezahrnované příjmy do základu daně, očistí se o rezervy

a opravné položky, které nejsou jako daňové uznány, očistí se o zaúčtované položky, které se v základu daně uznávají (pokud jsou zaplacený). Dále zisk nabude o účetní náklady, které nejsou uznanými daňovými náklady, a na závěr se upraví základ daně předešlých zdaňovacích období.

Daň z příjmu právnických osob je stanovena ve výši 20 %. Od roku 2003 do současnosti dochází k postupnému snižování daňové sazby. Investiční fondy a investiční společnosti podléhají nižší sazbě daně ve výši 5 %.

Odpisování

Každý plátce daně si může vybrat mezi rovnoměrným a zrychleným odpisováním, přičemž doba odpisování se pohybuje mezi třemi a padesáti lety v závislosti na typu majetku. Rovnoměrné odpisování přenáší vstupní cenu hmotného majetku do základu daně po celou dobu odpisování se stejnou rychlostí. Výpočet probíhá prostřednictvím odpisových sazeb. Nevýhodou je nerespektování skutečnosti, že majetek se zpravidla nejvíce opotřebuje v prvních letech používání. Zrychlené odpisování odkládá daně v počátku po pořízení hmotného majetku. Používají se odpisové koeficienty. U obou způsobů má poplatník právo na urychlení odpisování o určité procento pro určitý druh majetku.

Úprava základu daně a stanovení daně

Základ daně se sníží o odčitatelné položky. Daň se získá po vynásobení hodnoty sazbou daně. Výsledná daň je snížena o slevy na dani.

Nestandardní odpočty

Mezi odčitatelné položky se zahrnuje daňová ztráta, výdaje na výzkum a vývoj, polovinu částky vypořádání oprávněným osobám a dary na veřejně prospěšné účely (jsou limitovány).

Slevy na dani

Rozlišují se slevy absolutní a relativní. Absolutní jsou konkrétní částky na zaměstnance se zdravotním postižením a relativní jsou procenta z daně (více než polovina přepočtených zaměstnanců se zdravotním postižením dovolí uplatnit 50 % vypočtené daně). V případě rozsáhlých nových investic lze získat až desetileté daňové prázdny.

Placení daně z příjmů právnických osob

Právnické osoby platí zálohy daně vypočtené podle poslední známé daňové povinnosti a následující rok podávají daňové přiznání s vyúčtováním daně z příjmů. Zálohy je možné platit čtvrtletně, pokud je poslední známá daňová povinnost vyšší než 150 000 Kč, nebo pololetně, pokud se pohybuje v rozmezí od 30 000 Kč do 150 000 Kč, a pokud je nižší než 30 000 Kč, platí se daň jednorázově.

4.1.2 Majetkové daně

Daňová povinnost vzniká na základě vlastnického nebo užívatelského vztahu k majetku nebo v případě změny vlastníka.³ Předmětem daně je stavová veličina – movitý nebo nemovitý majetek.

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí se platí do místních rozpočtů a argumentem spravedlivého zdanění je princip prospěchu, kdy vlastníci nemovitostí platí daněmi za služby veřejné infrastruktury v místě, kde se nemovitost nachází. Poplatníkem je vlastník pozemku nebo stavby, bytu či samostatného nebytového prostoru. Daň z nemovitostí se rozděluje na daň z pozemků a daň ze staveb. *Osvobození* od daně z nemovitostí se týká ochrany životního prostředí, veřejně prospěšného užití, podpory bydlení. Pokud je daň menší než 30 Kč, daň se neplatí, ale přesto poplatník podává daňové přiznání.

3 VANČUROVÁ, Alena. LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém 2008 ČR aneb Učebnice daňového práva*. 9.vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2008. 319 stran. ISBN 978-80-86324-72-2.

Daň z pozemků

Základ daně je hodnotový u zemědělské půdy a u ostatních druhů pozemků se jedná o výměru pozemku v m². Sazba je rozdílná. U orné půdy, chmelnic a vinic dosahuje 0,75 %. U travnatých porostů a rybníků 0,25 %. U stavebních pozemků činí základní sazba 1 Kč/ m² a vynásobí se daňovým korekčním koeficientem, který je stanoven podle počtu obyvatel obce. U zastavěných ploch a nádvorí je použita sazba 0,10 Kč/m².

Daň ze staveb

Základ daně tvoří výměra půdorysu nadzemní části stavby v m². U bytů a samostatných nebytových prostor je základem daně upravená podlahová plocha (plocha podlahy*koeficient 1,2). Sazby daně se opět různí. U obytných domů a bytů se jedná o 1 Kč/m². Garáže mají sazbu 4 Kč/m². Stavby určené pro podnikání mají sazby vyšší.

Převodové daně

Převodové daně jsou daně jednorázové. Člení se na daň dědickou, darovací a z převodu nemovitostí.

Daň dědická

Poplatník je dědic majetku, který nabývá dědictví v den úmrtí zůstavitele. V případě, že je dědiců více, každý platí daň ze svého podílu na dědictví. Poplatníci jsou rozděleni do tří skupin podle příbuzenského vztahu k zůstaviteli:

1. příbuzní v řadě přímé a manžel(ka),
2. ostatní příbuzní (sourozenci, strýc, teta, druh, družka),
3. osoby bez bližšího příbuzenského vztahu k zůstaviteli a právnické osoby.

Předmětem daně jsou nemovitosti a movitý majetek, které poplatník získal dědictvím. Základem daně je cena majetku bez dluhů, nákladů na pohřeb a odměny pro notáře, jež vyřizuje dědictví. Sazby daně jsou klouzavě progresivní, vypočtená částka se vynásobí koeficientem 0,5.

Daň darovací

Poplatník se nazývá nabyvatel, to znamená ten, kdo majetek bezúplatně získal jiným způsobem než smrtí zůstavitele. Poplatníci se opět dělí na tři skupiny jako v případě daně dědické.

Daň z převodu nemovitostí

Předmětem daně je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem včetně vypořádání podílového spoluvlastnictví a vzájemná směna nemovitostí. Poplatník je původní vlastník nemovitosti a nabyvatel je ručitelem. Poplatník může být i nabyvatel, pokud jde o nabytí nemovitosti při vydržení, vyvlastnění, při výkonu rozhodnutí. Sazba daně činí 3 % ze základu daně.

Daň silniční

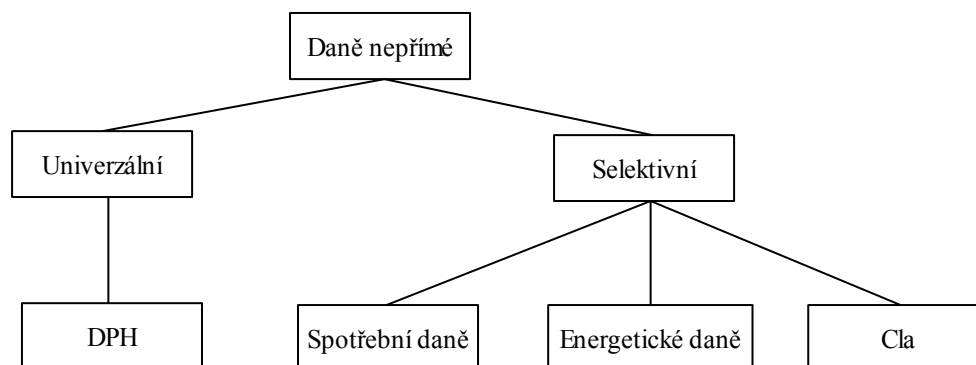
Daň je koncentrována na subjekty, které využívají motorová vozidla k podnikání. Daň je odváděna do Státního fondu dopravní infrastruktury pro další použití na opravy, výstavbu a údržbu silniční sítě.

Předmětem daně jsou silniční a motorová vozidla registrována a užívána v České republice k podnikání nebo se jedná o vozidla těžší 12 tun určená pro nákladní přepravu. U osobních automobilů je základ daně vyjádřen prostřednictvím zdvihového objemu motoru v cm³. Ostatní vozidla se řídí podle hmotnosti v tunách a počtu náprav.

Základ daně návěsů se určuje součtem největších povolených zatížení náprav v tunách a počtem náprav. Sazby daně jsou pevně určeny pro různé druhy vozidel a dále rozlišeny podle objemu motoru, počtu náprav i zatížení. Z ekologických důvodů se zvyšuje sazba daně o 15 % pro vozidla registrovaná v České republice do roku 1989. Slevy na dani se projevují v použití kombinované dopravy, kdy je méně zatěžováno životní prostředí.

4.2 Daně nepřímé

Předmětem nepřímých daní je spotřeba. V České republice jsou rozděleny na daně univerzální, jako je daň z přidané hodnoty, a selektivní (výběrové), mezi které se řadí daně spotřební, energetické a clo. Třídění daní lépe zobrazuje následující schéma:

Obr. 2: Rozdělení nepřímých daní v České republice.

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena. LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém 2008 ČR aneb Učebnice daňového práva*. 9.vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2008. 319 stran. ISBN 978-80-86324-72-2.

4.2.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty bývá nejčastější daní v daňových systémech. Do předmětu daně jsou zahrnuty služby, dodání zboží, převod nemovitostí a dovoz zboží ze třetích zemí. Předmětem plnění je ekonomická činnost. Principem daně je zdanění přidané hodnoty, tedy toho, co se na dané úrovni zpracování přidá k celkové hodnotě.

Daňová povinnost je rozdíl daně na výstupu a odpočtu daně (upravená daň na vstupu – příjmy se snižují o slevu). Daňová povinnost může být kladná i záporná. Pokud je kladná, jedná se o vlastní daňovou povinnost, to znamená, že subjekt musí daň státu odvést. Jestli je hodnota záporná, jedná se o nadměrný odpočet, který může stát subjektu navrátit.

Dani z přidané hodnoty podléhají:

- osoby povinné platit DPH, což jsou, obecně řečeno, všichni, kdo nakupují nebo využívají služeb,
- osoby povinné k dani, které budou v brzké době k dani registrováni (Registrační limit je 1.000.000 Kč obratu za 12 po sobě jdoucích měsíců.),
- osoby registrované k dani, ty jsou plátcí daně v jiném členském státě,
- plátcí daně, ti jsou povinni přiznat a odvést daň.

Při určení výše daně se užívají dvě sazby a to základní (19 %) a snížená (9 %). Příklady zboží, které podléhají snížené sazbě jsou potraviny, dětské pleny, některé farmaceutické výrobky. Mezi služby podléhající snížené sazbě patří pohřebnictví, ubytovací služby, hromadná pravidelná doprava, aj. Základ daně je určen veškerými příjmy bez vstupní daně. Do příjmů jsou zahrnuty i dotace, clo, spotřební daň, jiné výdaje, které se službou souvisejí. Základ daně je snížen o slevu na dani. Vynásobením této hodnoty se sazbou je určena výše daně.

Místo plnění daňové povinnosti je v tuzemsku dáno podle sídla či bydliště, mimo Českou republiku je plnění složitější. V rámci EU se používají dva principy:

- princip země původu – daň je vybrána v zemi, ze které zboží pochází nebo je tam poskytována služba,
- princip země spotřeby – daň je vybrána v zemi, do které je zboží dodáno nebo kam je poskytnuta služba.

Daň je vybrána jen jednou. U třetích zemí nelze uplatnit daň na vstupu. Daňové přiznání se musí podávat, i když je hodnota daně 0.

4.2.2 Spotřební daně

Spotřební daně jsou daně selektivní, které se uplatňují jen na pět druhů zboží. Jedná se o minerální oleje (benzín, nafta, topné oleje, aj), líh, pivo, víno a meziproducty a tabákové výrobky. Předmětem daně jsou tyto vybrané výrobky vyrobené na území Evropské unie nebo výrobky na toto území dovezené. Obchod nakupuje produkt včetně spotřební daně.

Daňová povinnost vzniká okamžikem výroby nebo dovozu na území Evropského společenství. Je uplatňován princip země spotřeby, tzn. daň je vybrána v zemi, kde je výrobek vpuštěn do volného oběhu.

Základ daně je množství výrobku v měrných jednotkách a u tabákových výrobků i cena pro spotřebitele. Sazby jsou pevné nebo minimální daně a relativní podle toho, o jakou skupinu výrobků se jedná. V rámci skupin výrobků se dále sazby liší podle charakteru výrobků.

4.2.3 Energetické daně

Energetické daně jsou daně ekologické, které se snaží snížit spotřebu energie a emisí. Rozeznávají se daně ze zemního plynu a dalších plynů, z pevných paliv a z elektřiny. Základ daně je množství ve fyzikálních jednotkách. Plátcem daně je dodavatel plynu, pevného paliva, elektřiny konečnému spotřebiteli. Sazba daně je pro všechny tři daně pevná, ale liší se hodnotou. Př. sazba daně z pevných paliv činí 8,50 Kč/GJ a daň z elektřiny je 28,30 Kč/MWh.

4.2.4 Cla

Předmětem této daně je dovezené zboží ze třetích zemí. Zboží v Evropské unii není pod celním dohledem a nepodléhá clu. Základem daně se rozumí cena zboží v korunách. K základu daně se připočtou i náklady na zprostředkování, pojištění a dopravu, cena obalů a licence. Sazba cla je stanovena jako procento ze základu daně a liší se podle druhu a původu zboží.

Ten, kdo zboží dováží se nazývá celní deklarant. Propuštění zboží do jiného státu je vykonáno při určitém celním režimu. Rozeznává se volný oběh, dočasné použití, aktivní zušlechťovací styk, přepracování pod celním dohledem a posledním režimem je tranzit. Osvobození od cla se týká především dovozu neobchodního zboží. Základní limit, do kterého se clo neplatí je určen na 6.000 Kč na osobu. U alkoholu a tabáku je stanoveno maximální množství zboží.

4.3 Ostatní daně

Ostatní daně nelze přímo zařadit mezi přímé nebo nepřímé daně. Největším veřejným příjmem je *pojistné sociálního pojištění*.

Obsahuje několik subsystémů:

- veřejné zdravotní pojištění – z pojistného je poskytnuta zdravotní péče,
- nemocenské pojištění – z pojistného se zaplatí nemocenská a příspěvek v mateřství,
- důchodové pojištění – použije se na starobní, invalidní a pozůstalostní důchody,
- státní politika zaměstnanosti – z příspěvku se platí podpora v nezaměstnanosti.

Důchodové a nemocenské pojištění a státní politika zaměstnanosti je zahrnuta v sociálním zabezpečení.

Obr. 3: Systém sociálního pojištění v ČR

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena. LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňový systém 2008 ČR aneb Učebnice daňového práva*. 9.vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2008. strana 164. ISBN 978-80- 86324-72-2.

5 Stručná charakteristika daňového systému Francie

Francie je polo-prezidentská republika (vláda je odpovědná parlamentu, ale prezident je volený přímo občany a má postavení přesahující pravomoci prezidenta parlamentní republiky). Francie se skládá z 26 regionů. Ty jsou dále děleny do 100 departmentů. 22 regionů leží v evropské části Francie, z nichž jeden tvoří Korsika se zvláštním postavením, a zbylé čtyři jsou tvořeny vždy jen jedním departmentem a bývají označovány jako „Zámořské departmenty a regiony“.

Francie je jedním ze zakládajících členů Evropského společenství. Daňová kvóta dosahuje 43,4 %⁴. Národní měnou se stalo roku 2002 EURO.

Daňový systém Francie byl změněn 1. ledna 2005. Nový daňový systém je založen na přímých daních a je doplněn sociálním pojištěním, DPH a akcízy⁵. Cílem nového daňového systému je podpora zaměstnanosti, investic a konkurenceschopnosti společností. Vláda si přeje snížit daňové zatížení prostřednictvím upravení osobní důchodové daně, místních podnikatelských daní a pojistného na sociální zabezpečení. Bohužel se řada plánů neuskutečnila kvůli veřejným rozpočtům.

V roce 2009 deficit státního rozpočtu představuje 8,2 % HDP a dosahuje 141 mld EUR. V roce 2010 by měl představovat 8,5 % HDP a dosahovat 116 mld EUR. Veřejný dluh by měl být v roce 2009 77,1 %HDP, v roce 2010 84 % HDP. Hlavní důvod navýšení deficitu spočívá na poklesu příjmů – konkrétně daně z příjmu a daně z přidané hodnoty.

Například příjmy z daně ze zisku za rok 2008 dosáhly 49,2 mld EUR, za první pololetí roku 2009 dosáhly pouze 5,6 mld EUR, což je v porovnání se stejným obdobím minulého roku asi pětina. Rok 2010 počítá s 0,75% růstem, který by měl podpořit navýšení daňových příjmů, a proto je i odhad deficitu nižší (115 mld).

4 Údaj z roku 2007.

5 Akcíz je spotřební daň vybíraná na hranicích tzv. uzavřených měst při dovozu určitého zboží, zvláště potravin.

Francie patří mezi státy s vysokým podílem příspěvků na sociální zabezpečení na celkové úrovni daňových příjmů. Vysoká je sazba z kapitálových příjmů jako jsou daně z nemovitostí, daně z obydlí, z bohatství a místní daně z obchodní činnosti, ale na druhou stranu je ve Francii velmi nízký podíl enviromentálních daní. V zámořských departmentech je daňový systém přizpůsoben individuálním ekonomickým a sociálním situacím.

Podle Indexu ekonomické svobody, který každoročně sestavuje Světová banka, patří Francii osmá příčka v Evropské unii (sestavuje se podle jednoduchosti daňových zákonů, času potřebného na založení firmy či podle toho, jakou část pracovní doby zabere podnikateli jednání s úřady).

5.1 Přímé daně

Rozlišují se přímé daně důchodové a majetkové. Daně důchodové se dělí na daň ze zisků společností, daň z příjmu fyzických osob a sociální pojištění. Majetkové daně jsou trojího druhu, a to daň majetková a daň z obydlí, daň dědická a daň darovací a daň z čistého bohatství. Ve Francii se vybírají dále přímé místní daně, mezi které patří i daň z nemovitosti a daň z bydlení (zahrnutý v majetkových daních), ale i daň obchodní a daň z činnosti.

5.1.1 Důchodové daně

Daně z příjmů společně se srovnáním s českým systémem jsou popsány níže, pod stručným přehledem.

Sociální pojištění

Všichni zaměstnavatelé a zaměstnanci musí platit příspěvky na sociální pojištění. Více než dvě třetiny příspěvků představují příspěvky zaměstnavatelů. Zaměstnanci platí 14 – 20 % hrubých příjmů, zaměstnavatelé přispívají za zaměstnance pojistné v hodnotě 35 – 45 % hrubých příjmů. Do fondů sociálního zabezpečení plyne nejvýznamnější část daňových výnosů. Přichází sem i spotřební daně z alkoholických nápojů a z tabákových výrobků, dále přírážky na penzijní pojištění zaměstnanců (0,13 %) a přírážky na zdravotní pojištění zaměstnanců (0,03 %) z obrátu firem, které přesahují limit obrátu. Příspěvky jsou počítány z celkových platů nebo z maximálních částek.

Ve Francii existuje strop sociálního pojištění pro určitý druh příspěvku a výši platu. Určité procento z platu je například zdravotní nebo vdovecký a vdovský příspěvek. Naopak maximální pevná částka, která se váže k určitému platu, je spojena s příspěvkem na starobní důchod nebo na nezaměstnanost.

Porovnání uvedené důchodové daně s ČR

Pojistné na sociální zabezpečení není v Česku považováno za přímou daň. V ČR je zaměstnanci strženo z hrubé mzdy 13,5 %/3 na pojistné na zdravotní pojištění a 8 % na pojistné na sociální zabezpečení, což činí 12,5 %. Zaměstnavatel zaplatí za zaměstnance 13,5 %*2/3 na zdravotní pojištění a 26 % na sociální zabezpečení, které dají po sečtení 35 %. Je zřejmé, že ve Francii je pojistné vyšší anebo ČR zaujímá dolní hranici. V daňovém určení daní není velký rozdíl, pouze pojistné na veřejné zdravotní pojištění spadá do státního rozpočtu a pojistné na sociální zabezpečení do zdravotních pojišťoven.

5.1.2 Daň z majetku

(Impot de Solidarité sur la Fortune)

Jedná se o daň uvalenou na majetek fyzických osob (movitý i nemovitý), jehož hodnota přesahuje 720 tisíc EUR. Je nejvíce kontroverzní daní používanou ve Francii a zajišťuje pouze 1 % fiskálních příjmů státu. Ve svých důsledcích vede aplikace této daně k tzv. daňovému exilu občanů do států, kde je nižší daňové zatížení (Švýcarsko, Belgie, Velká Británie). Podle Finanční komise francouzského senátu se denně opustí dvě nemovitosti. Roku 2005 zem opustilo 650 daňových poplatníků. Průměrná hodnota majetku poplatníků, kteří se stěhují je asi 3,4 milionu EUR. Přestože se nejedná o vysokou částku, ovlivňuje rozhodování investorů a podnikatelů, zda podnikat právě ve Francii. Vláda se snaží omezit stěhování poplatníků i zákonem o fiskálním stropu, který omezuje odvod daní na 60 % příjmů.

Daň z nemovitostí a daň z bydlení

Daň z nemovitosti (*taxe foncière*) a daň z obydlí (*taxe d'habitation*) jsou odlišné daně, ale mohou být uvaleny najednou, pokud vlastník bydlí ve vlastním domě. Vlastník nemovitosti odpovídá za daň z nemovitosti, zatímco nájemník je odpovědný za daň z bydlení. Daň je vyměřovaná pro uživatele nekomerčních prostor (ať již jsou jejich vlastnictvím, nebo jen v nájmu). Tyto daně vycházejí z nájemní hodnoty těchto prostor.

Daň dědická a daň darovací

Dani podléhá majetek získaný darováním nebo děděním. Dani podléhá už majetek nízké hodnoty a zároveň je daň vysoká (až 60 %), což je pro daný subjekt nevýhodné.

Výše odpočtu na dani a daňová sazba se liší podle blízkosti vztahu mezi zesnulým nebo dárce a dědicem nebo obdarovaným.

Daň z čistého bohatství

Dani podléhá tržní hodnota majetku po odečtení závazků přesahující částku 750.000 EUR k 1. lednu daného zdaňovacího období. Majetkem se myslí všechno movitý majetek, jako jsou dopravní prostředky i šperky, dále nemovitosti, cenné papíry, majetková práva, pojistné smlouvy a peníze ve všech formách.

Osvobozeny jsou umělecké sbírky a díla, autorská práva a starožitnosti. Daňový rezident odvádí daň z majetku ve Francii i v zahraničí, daňový nerezident odvádí daň pouze z majetku, který je umístěn ve Francii.

Daňové přiznání se podává za celou fiskální domácnost, podobně jako u daně z příjmů fyzických osob. Sazba daně je klouzavě progresivní. Nabývá hodnot od 0,55 % do 1,8 %. Je stanoveno, že součet daně z čistého bohatství a daně z příjmů fyzických osob nesmí být vyšší než 60 % hrubého ročního příjmu za rok.

Porovnání majetkových daní s ČR

Majetkové daně v ČR jsou převodové, z nemovitostí a silniční. Převodové daně se v ČR v podstatě neliší od daní ve Francii až na výši daně, která je ve Francii velmi vysoká. Naopak rozdílem se vyznačuje daň z nemovitostí a daň z bydlení. Daň z bydlení v ČR neexistuje, daň z bytu, prostoru, stavby platí pouze vlastník či skupina vlastníků. Silniční daň ve Francii není zavedena, vybírá se pouze dálniční mýtné. I v ČR se jedná o mladou daň. Na druhou stranu Česku chybí daň z čistého bohatství.

5.1.3 Přímé místní daně

Podíl místních rozpočtů na celkových daňových příjmech Francie je na úrovni průměru Evropské unie. Hlavními příjmy jsou místní obchodní daně a daně z nemovitostí.

Jednou z nejvýznamnějších přímých místních daní je *profesní daň (obchodní)(taxe professionnelle)*. Je vyměřena místními orgány podle sídla společnosti. Je vybírána ročně a vztahuje se na nájemné z pronajatých kancelářských ploch, na hodnotu fixních aktiv a na roční objem vyplácených mezd.

1. ledna 2010 se má daň reformovat a měla by být nahrazena „ekonomickou teritoriální kvótou“. Tím se daňové příjmy státu výrazně sníží. Hodně ušetřit by na reformě měly podniky a odhaduje, že nakonec více zaplatí na daních 1 % podniků. Stát bude muset ušlý příjem nahradit místním samosprávám, které měly v minulosti na výnos z profesní daně nárok.

Další místní daní je *daň z činnosti*, která se vyměřuje v rozpětí 0 % - 4 %, kdy záleží na míře daně z přidané hodnoty, která je upravena o odpočitatelné položky. Místní orgány rozhodují o tom, zda daň bude nebo nebude vybrána. Mohou daň snížit v případě podpory určitých oblastí nebo činností, např. výzkum.

Porovnání místních přímých daní s ČR

Česká republika žádné přímé místní daně nemá vzhledem ke své rozloze.

5.2 Nepřímé daně

Do nepřímých daní je zahrnuta daň z přidané hodnoty, poplatky a kolky a akcízy. 1. ledna 2010 bude zavedena nová daň z uhlíku. Jedná se o další zdanění spotřeby minerálních olejů, plynu a uhlí, a to podle jejich emisních faktorů. Domácnostem se na oplátku sníží daň z příjmu, nebo dostanou kompenzační paušální příplatek.

Daň by měla do státního rozpočtu přinést 2 mld EUR, nicméně stát s tímto příjmem nemůže počítat právě kvůli podstatným kompenzacím.

5.2.1 Daň z přidané hodnoty

(Taxe sur la valeur ajoutée - TVA)

DPH byla vůbec poprvé zavedena právě ve Francii v roce 1967. Daň z přidané hodnoty existuje v podobě tří sazeb. Jedná se o základní sazbu ve výši 19,6 %, sníženou sazbu, která činí 5,5 % a týká se základních potravin, a super sníženou sazbu ve výši 2,1 %, která se uplatňuje u akreditovaných léčiv, novin a časopisů, veřejné dopravy i vybraných divadelních představení.

Klimatizační zařízení budou do budoucna přesunuty do základní sazby DPH. Od 1.7.2009 Francie přesunula restaurátorské služby do snížené sazby DPH - 5,5 %. Snížení sazby sníží příjmy státního rozpočtu odhadem o 2,35 mld EUR. Navýšení příjmů dosažené reformou a zvýšením spotřeby těchto služeb není zatím odhadnuté.

DPH tvoří více než polovinu celkových daňových příjmů Francie. Obchodní společnosti inkasují daň při prodeji a platí daň při nákupu. Jestliže objem zaplacené daně je vyšší než inkasované, rozdíl je na základě žádosti vrácen. Dani podléhají podnikatelé, kteří vyvážejí nebo dovážejí zboží a poskytují služby.

Od daně jsou osvobozeni drobní podnikatelé, limituje je obrat za zboží či služby. Pokud již byla DPH vyměřena v jiné členské zemi EU, ve Francii se již nevybírám.

Porovnání DPH s ČR

Hlavním rozdílem je, že v Česku jsou jen základní a snížená sazba. Snížená sazba v ČR je mnohem vyšší než ve Francii. V ČR je snížená sazba 9 % a ve Francii 5,5 %. Pro podnikatele je francouzský systém v pojetí daně z přidané hodnoty výhodnější. Rovněž supernízká sazba ve Francii napomáhá rozvoji kultury.

5.2.2 Akcízy

Akcízy mají i historický podtext, jednalo se o historickou spotřební daň, která obsahovala výběr různých poplatků, cel, mýtného a daní. Platily se při dovozu, vývozu, převozu zboží, na trzích, aj.

Později se akcízy rozdělily na dva směry:

- daň z určitého zboží – dobytek, koření, tabák,
- daň z obratu.

Nyní jsou akcízy druhem spotřební daně. Týká se pouze specifického druhu zboží a služeb. Takto zdaněných předmětů je malý počet, ale daně mají velmi vysoké výnosy. Tyto výnosy jsou nazývány *akcízy*.

Akcízy mají pevně dané sazby, které se liší podle druhu komodit, na které jsou uvaleny. Jsou vymezeny směrnicemi Evropského společenství. EU určí většinou minimální a sazbu v EUR.

Porovnání akcíů s ČR

Tab. 1: Sazby akcíů uvalených na vybrané komodity v roce 2005

Komodita	Sazba akcíů ČR (EUR)	Sazba akcíů FR (EUR)	Minimální sazba EU
Olovnatý benzín	433,61	639,60	421 EUR/1000 l
Bezolovnatý benzín	374,5	589,20	359 EUR/1000 l
Tiché víno	0	3,40	0 EUR/hl
Šumivé víno	74	8,40	0 EUR/hl
Ethylalkohol	838,13	1450	550 EUR/hl

Zdroj: LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, s. 248 - 251. ISBN 978-80-7357-320-1.

Dále jsou akcízy uvaleny i na cigarety a pivo. Akcízy u cigaret se počítají různým způsobem. Jednak se určí cena v eurech a relativní část z pořizovací ceny, rovněž i akcíů ad valorem v procentech z pořizovací ceny. Akcíů celkem je součet jednotkového akcíů v procentech a akcíů ad valorem. Další rozdíl v určení akcíů je u piva. Ve Francii je určena sazba v EUR/stupeň alkoholu, zatímco v ČR se jedná o EUR/stupeň Plató. ČR má v EU nejnižší akcíů z piva.

5.3 Porovnávání daní z příjmů Francie a České republiky

5.3.1 Daň z příjmů fyzických osob

(Impôt sur le revenu des personnes physiques)

Od roku 2005, kdy se měnil daňový systém Francie, došlo rovněž ke zjednodušení osobní důchodové daně. Projevilo se to snížením počtu sazeb i pásem (v nynější době jsou čtyři pásma). Sleva z pracovních příjmů se zvýšila o polovinu. Od roku 2007 je systém výrazně pružnější a dynamicky se přizpůsobuje vývoji inflace.

Osoby podléhající dani

Osoby se považují za rezidenty Francie, pokud mají ve Francii bydliště. V České republice je daňovým rezidentem i jednotlivec, který nemá v českém státě bydliště, ale pobývá tu déle než 183 dní v průběhu jednoho roku.

Daň z příjmu FO je ve Francii uložena na celou tzv. „fiskální domácnost“, což je skupina výdělečně činných osob, ale i dětí do 18 let, důchodců, nezaměstnaných, postižených osob atd., které žijí v jedné domácnosti. Z toho vyplývá, že manželé se nezdaňují samostatně. V daňovém priznání, které se vyplňuje jednou ročně, se sečtou veškeré příjmy manželů a jejich svobodných dětí do 18 let. V České republice je daň uvalena na jednotlivce.

Základ daně

Zdanitelný příjem se skládá ze součtu jednotlivých druhů příjmů podobně jako v ČR. Jedná se o dílčí příjmy:

- Příjem ze zaměstnání – obsahuje platy, odměny, přídavky a nepeněžní příjem plynoucí ze zaměstnání. Před zdaněním se od hrubého příjmu odečtou příspěvky na sociální zabezpečení.
- Příjem z podnikání.
- Příjem z nemovitého majetku.

- Příjem ze zemědělství.
- Profesní příjem – například příjem právníků či lékařů.
- Příjmy manažerů řídicích rodinné společnosti nebo komanditní společnosti.
- Investiční příjem – jedná se o příjem z movitého majetku.
- Kapitálový příjem.

V ČR se jedná prakticky o velmi podobné příjmy podléhající dani z příjmů, ale daň z příjmů se skládá z 5 dílčích příjmů, které v sobě obsahují i dva dílčí příjmy z francouzského systému. Příkladem je příjem z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti, do kterého spadá příjem z podnikání, příjem ze zemědělství i profesní příjem. Přestože je členění podrobnější než v České republice a může se zdát daňový systém složitější, patří mezi ty jednodušší v Evropské unii.

Osvobozeným příjmem ve Francii je do určité výše odstupné, některé typy kapitálových příjmů a důchod, který plyne ze životního pojištění. V České republice jsou to především sociální příjmy a transfery.

Základem daně ve Francii je součet dílčích příjmů. Základem daně v České republice je částka, o kterou příjmy přesahují výdaje. U daňového základu z podnikání a z pronájmu lze vykázat ztrátu, kterou je možné odečíst, ale konečný základ daně nesmí být nižší daňového základu z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků.

Ve Francii si poplatník může odečíst od základu daně daňové úlevy a odpočitatelné položky. Francii existuje celá řada odpočitatelných položek obdobných jako ve všech členských státech EU. Návrh zákona státního rozpočtu v roce 2010 zpřísňuje podmínky pro odpočty z daní úroků ze stavebních úvěrů, kde vyšší odpočty jsou možné pouze u domů splňujících energetickou úspornost. Poplatník si sníží daňový základ o alimenty a výživné. Dále může odečíst částku na vyživovanou osobu, na manželský pár, za invaliditu.

Pokud je celkový čistý příjem mezi jednoho z poplatníků mezi danými limity (cca 10.000 – 17.000 EUR) a druhý z manželů se do tohoto limitu taktéž dostane, čisté příjem se násobí dvěma a domácnost zaplatí daň vyšší. Odpočet je limitovaný 10 % zdanitelného příjmu nebo při vyšších příjmech maximálně do cca 23.500 EUR.

Mezi nejdůležitější slevy na dani patří bonus za zaměstnání, který je pro Francii specifický, úpis akcií a dary neziskovým organizacím. „Bonus za zaměstnání“ (*prime pour l'emploi*) je uplatňován pro domácnosti s nižšími příjmy, které splňují několik dalších podmínek - např. alespoň jeden z členů domácnosti je výdělečně činný. Bonus se automaticky odečítá z částky daně a v případě, že její výše tuto částku přesahuje, poplatník obdrží bonus šekem.

Odpočitatelné položky v ČR jsou především části úroků z úvěrů, příspěvky na penzijní připojištění, pojistné životního pojištění. Slevy na dani jsou na poplatníka, na invaliditu, na vyživované dítě, aj.

Rozdíl v ČR a Francii v částce, která se odečítá na poplatníka, je charakteru administrativního, kdy v ČR se jedná o slevu na dani, to znamená, že se odečítá již částka z vypočtené daně, ale ve Francii se jedná o odpočet, to znamená, že je odečtena částka z daňového základu před zdaněním.

Sazba

Podle výše příjmu se na „čistý základ daně“ uplatňují daňové sazby na jednotlivé části příjmu (příjem se celý nedaní jednou sazbou, ale postupně jednotlivými sazbami). Do částky 5.614 EUR se daň neodvádí⁶. Za poslední tři roky se minimální zdanitelný příjem zvedl o 1.202 EUR. Mezní sazba (nejvyšší možná) je 40 %.

6 *Finanční a daňový systém Francie* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí (MZV), 2009 [cit. 2009-12-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-financni-a-danovy-sektor/5/1000421/>>

Tab. 2: Sazby osobní důchodové daně v roce 2007

Příjem (EUR)	Sazba (%)
do 5.614	0
5.614 – 11.198	5,5
11.198 – 24.872	14
24.872 – 66.679	30
nad 66.679	40

*Zdroj: LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd.
Praha: ASPI, 2007, s. 150. ISBN 978-80-7357-320-1.*

V ČR jsou některé druhy příjmu zdaňovány sazbou přímo u zdroje příjmu. Například příjmy od dalšího zaměstnavatele do 5.000 Kč za měsíc nebo ceny z veřejných soutěží. Toto zdanění ve Francii není.

Správa daně

Součet osobní důchodové daně a daní ostatních nesmí ve Francii přesáhnout 85 % loňského ročního příjmu poplatníka.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Poplatníci musí podávat daňová přiznání do 1. března následujícího zdaňovacího období a jsou povinni přiznat příjem z podnikání do konce března. V České republice jsou poplatníci povinni podávat daňová přiznání do posledního března.

5.3.2 Daň ze zisků společností

(Impôt sur les sociétés)

Francouzská daň ze zisků společností je obdobou české daně ze zisku právnických osob.

Osoby podléhající dani

Dani podléhají především akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. Veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti a občanské společnosti si volí mezi touto daní a daní z příjmů fyzických osob. Naopak v ČR jsou poplatníci všichni, kdo nejsou fyzické osoby nebo organizační složky státu, ale existují mnohé rozdíly ve zdanění některých subjektů (veřejná vysoká škola, zdravotní pojišťovna).

Francouzská daň je založena na principu teritoriality, kdy daň je uplatňována pouze na obchodní příjmy vytvořené ve Francii, tedy zisky vytvořené stálými provozovny francouzských společností v zahraničí nejsou ve Francii zdaňovány. V případě poboček záleží na dohodě mezi mateřskou společností a pobočkou. V ČR mají poplatníci povinnost daň odvádět ze všech svých příjmů z celého světa, pokud mají sídlo na území ČR. Ti, kteří sídlo v ČR nemají, odvádí daň pouze z příjmů získaných na území ČR.

Daňový základ

Ve Francii nejsou důležitá osvobození či odpočty, kromě darů pro neziskové organizace. V České republice jsou z předmětu daně osvobozeny některé úroky, příjmy z provozování ekologického zařízení a od daňového základu lze odečíst dary. V ČR se rozlišují slevy na dani na zaměstnance se změněnou pracovní schopností a na pobídky investorů.

Ztráty na dani mohou být přeneseny do dalších let bez omezení. Za určitých podmínek je možné uplatnit zápočet ztráty zpětně za 3 roky, do konce roku 2003 byl stanoven pětiletý limit. V Česku lze ztráty převést do dalších období maximálně pět let jdoucích za sebou.

Odpisy

Zisky jsou zdaňovány při zachování zásady, že náklady vynaložené na dosažení zisku jsou odpočitatelné od základu daně. Největší část nákladů zaujímají odpisy. Odpisy jsou povoleny v případě, že jsou doloženy řádným způsobem. Odepisuje se hmotný majetek (kromě pozemků), patenty, software a podíly v některých společnostech. Používá se

především rovnoměrné odepisování, zrychlené odepisování se používá výjimečně a je limitováno dobou použití a druhem odpisovaného majetku. Aplikují se tři koeficienty pro odepisování zařazené do tří skupin podle doby použití majetku.

Tab.3: Odpisové sazby ve Francii

Normální délka životnosti	Sazba rovnoměrného odpisu [v %]	Sazba zrychleného odpisu [v %]
3 roky	33,33	41,66
5 let	20	35
10 let	10	22,5

*Zdroj: Finanční a daňový systém Francie [online]. Ministerstvo zahraničních věcí (MZV), 2009 [cit.2009-12-13]. Dostupný z WWW:
<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-financni_a-danovy-sektor/5/1000421/>*

Česká republika má pro odpisy určenou minimální hodnotu majetku a dobu použití. Používají se běžně dvě metody odepisování, a to rovnoměrné i zrychlené. Podle let odepisování je vytvořeno 6 skupin.

Sazba daně

Základní sazba daně ze zisků společností je 33 a 1/3 %. Snížená daň je uplatňována pro malé a střední firmy (maximální obrat 7,63 milionů EUR, kapitál společnosti byl zcela splacen a minimálně 75 % vlastní fyzické osoby nebo jiná společnost) jako forma podpory a činí 15 %, daň se uplatňuje pouze do zisku 38.120 EUR a je zavedena od roku 2006. Nad uvedenou částku je zbývající část příjmu zdaněna 33,1/3 %. Obě sazby se navyšují o 3 % daňové přírážky, které jsou platné pro všechny společnosti. Dále se odvádí 3,3 % z příjmu právnických osob na sociální účely. Společnosti, které odvádí 15% daň, jsou osvobozeny od odvodu sociální přírážky. Zároveň jsou společnosti povinny uhradit daň alespoň v minimální výši v závislosti na velikosti obratu společnosti. Minimální daň je odčitatelnou položkou od daně ze zisku. Do obratu 400.000 EUR je daň nulová.

Dotace jsou zdaňovány základní sazbou, ale pokud se jedná o dotace na investice, je možné, že se sazba sníží. Je to charakteristické pro tzv. rozvojové granty.

Tab. 4: Roční minimální daň ze zisků

Obrat společnosti (EUR)	Minimální daň (EUR)
do 400.000	0
400.000 – 750.000	1.300
750.000 – 1.500.000	2.000
1.500.000 – 7.500.000	3.750
7.500.000 – 15.000.000	16.250
15.000.000 – 75.000.000	20.500
75.000.000 – 500.000.000	32.750
nad 500.000.000	110.000

Zdroj: LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd.

Praha: ASPI, 2007, s. 149. ISBN 978-80-7357-320-1.

V Česku je sazba stanovena na výši 20 %. Investiční fondy a investiční společnosti podléhají nižší sazbě daně ve výši 5 %. Na samostatný základ daně se vztahuje sazba 15 % a tvoří ho příjmy z podílů na zisku, příjmy z dividend nebo příjmy z vypořádacích podílů.

Zdanitelné období

Zdanitelným obdobím je finanční rok, který bývá často shodný s rokem kalendářním. Daňové přiznání se podává do tří měsíců po skončení finančního roku. Společnosti jsou povinny platit zálohy čtvrtletně.

V České republice je administrativa stejná, jen s výjimkou právnických osob, které podléhají auditu a podávají daňové přiznání až do šesti měsíců po skončení zdaňovacího období. Počet a výše záloh závisí na poslední daňové povinnosti.

Daňové pobídky

Mezi daňové pobídky spadají zrychlené odpisy, osvobození od dně a regionální pobídky. Významně jsou podporovány investice do vědy a výzkumu, kdy je daň snížena na 25 až 65 % na některé vybrané typy investic.

Zrychlené odpisy jsou povoleny hodně omezeně. Nabízí vyšší odpočet od počátku odpisování. Vztahují se na některý software, zařízení pro zamezení znečištění vzduchu a vody, na zařízení šetřící energii a pro lékařský výzkum. Mimo jiné je možné použít zrychlené odpisy i na upsané akcie v některých finančních inovačních podnicích a filmových finančních podnicích.

Osvobození od daně ve stoprocentní výši mají zaručeny nově založené inovační společnosti. Osvobození se týká pouze prvních 24 měsíců od založení firmy.

Regionální pobídky nachází své užití na Korsice a v zámořských departmentech. Pobídky slouží k rozvoji daného regionu. Na Korsice se využívá osvobození od daně ze zisků společností do určité výše a po omezenou dobu. V zámořských departmentech je snaha nalákat společnosti na desetileté daňové prázdniny a investiční odpočty.

Tonážní daň

Tonážní daň je možné považovat za alternativu ke korporátní dani (daň ze zisků společnosti). V zemích Evropské unie je obvyklá. Dani podléhají společnosti, které získávají více než 75 % obrátu z lodní dopravy. Daň je odvozena od celkové nosnosti lodi a přepočítává se po jednotlivých dnech.

Příklad

Lod' váží 2.000 tun. Pro nosnost od 1.000 do 10.000 t připadá daň na den a 100 tun 0,71 EUR. Z toho vyplývá, že právnická osoba zaplatí $0,71 \cdot 2000 / 100 = 14,2$ EUR denně.

Tab. 5: Sazby tonážní daně

Celková nosnost lodi (t)	Daň na den a 100 tun (EUR)
do 1.000	0,93
1.000 – 10.000	0,71
10.000 – 25.000	0,47
nad 25.000	0,24

Zdroj: LÁCHOVÁ, L. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, s. 150. ISBN 978-80-7357-320-1.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo představit společnost (kap. 2), kde byla vykonávána praxe a především představit daňový systém ČR (kap. 4) a porovnat dva odlišné a přesto si podobné daňové systémy (kap. 4 a 5). Srovnat hlavně jednu daň společnou pro oba státy (kap. 5.3). Nalézt základní výhody a nevýhody pro stát, jednotlivce i společnost. I když se může zdát, že některá daň je pro jednotlivce výrazně nevýhodná a musí odvádět státu vysokou daň, většinou se mu to vrátí jinou cestou, příkladem jsou podpory v nezaměstnanosti či rekonstrukce dálnic. Z toho vyplývá, že daná daň se může zdát v jednom okamžiku nevýhodná, ale za určitou dobu nevýhodná není. Samozřejmě záleží i na ekonomických podmínkách státu. Proto je určení výhod a nevýhod dosti relativní a bakalářská práce byla zaměřena čistě na porovnávání daňových systémů České republiky a Francie, jednoho z nejvíce daněmi zatížených států Evropské unie. Je nutno zdůraznit, že daně jsou harmonizovány v rámci Evropské unie.

Zvláštností jsou místní přímé daně jako je daň obchodní, profesní či daň ze nemovitostí a bydlení (kap. 5.1.3), které jsou přizpůsobeny danému departmentu podle sociálních a ekonomických faktorů. Ovšem pro malou zemi jako je Česká republika by to zřejmě nemělo žádný význam.

Naopak daň z majetku (kap. 5.1.2) vypadá jako jedna z nejméně výhodných daní, protože tvoří velmi malý příjem do státního rozpočtu, ale zároveň jí jsou občané tak zatíženi, že se uchylují do zahraničí.

Daně nepřímé (kap. 5.2) se také mírně různí a to v nově plánované dani z uhlíku a v supernízké sazbě DPH (kap. 5.2.1) pro vybrané druhy zboží. Lidé by jistě ani v ČR nenamítali, kdyby byly léky zatížené ještě nižší daní.

Největší pozornost je soustředěna na daně přímé, respektive daně z příjmů (kap. 5.3). U daně z příjmů FO (kap. 5.3.1) je specifické, že základ daně se odvozuje pouze ze součtu dílčích příjmů, ale v ČR se hledí i na výdaje vynaložené na získání příjmu. Odlišný je

i poplatník, ve Francii se jedná o domácnost, ale v ČR o jednotlivce. Ve Francii existuje bonus za zaměstnání, který může přejít do „přeplatku“ na dani.

Velký rozdíl je mezi osobami podléhajícími daním z příjmů PO (kap. 5.3.2), kdy se Francie řídí principem teritoriality – dani podléhá jen ten subjekt, který má sídlo ve Francii. Jsou povoleny většinou pouze rovnoměrné odpisy, zrychlené se využívají při daňové pobídce investorů. Základ daně ze zisků společností se daní dvakrát. Poprvé standardní sazbou (základní nebo sníženou) a podruhé se daní na sociální účely. Sazba daně je mnohem vyšší než v České republice. Francouzské dvojí danění ze zisků vypadá výhodně, ale při nižší sazbě. Naopak nevýhodné pro společnosti je minimální částka odpočtů a slev. Francie se snaží vynahradit vysoké daně daňovými pobídkami, mezi které patří zrychlené odpisy, osvobození od daně při založení firmy inovačního charakteru nebo lokální pobídky v podobě daňových prázdnin.

Na úplný závěr je potřeba zhodnotit oba systémy. Zcela jistě obsahují chytré myšlenky, ale mají různé užití. Do budoucna by mohlo být výhodné, kdyby si oba státy vzaly ponaučení, jak systémy fungují a některé ideje aplikovaly přímo na vlastní zemi s mírným poupravením, jak se děje u francouzských přímých místních daní. Jedním z návrhů pro Českou republiku by mohlo být zavedení supernízké sazby DPH pro levnější zprostředkování léků a kultury. Na druhou stranu by Francie mohla upustit od daně z čistého bohatství (kap. 5.1.2), protože vlastnictví je prakticky již jednou zdaněno příliš vysokou daní z majetku. Kladem francouzského systému je nové zavedení daně z uhlíku, což je typ environmentální daně, ale určitě by místo této daně mohla být zavedená daň silniční (kap. 4.1.2), po vzoru České republiky.

Seznam literatury

- [1] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2006. 280 s. ISBN 80- 7357- 205-2.
- [2] VANČUROVÁ, A. LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém 2008 ČR aneb Učebnice daňového práva*. 9.vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2008. 319 s. ISBN 978-80-86324-72-2.
- [3] *Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2009*. Olomouc: ANAG, 2009. Vychází ročně. ISBN 978-80-7263-492-7.
- [4] ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 2. rozšířené vyd. Praha: LINDE, a. s., 2007. 256s. ISBN 978-80-7201-649-5.
- [5] LÁCHOVÁ, L. *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 272 s. ISBN 978-80-7357-320-1.
- [6] ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [7] NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2005. 235 s. ISBN 80-7357-142-0.
- [8] *Finanční a daňový systém Francie* [online]. Ministerstvo zahraničních věcí (MZV), 2009 [cit. 2009-12-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-financni-a-danovy-sektor/5/1000421/>>.
- [9] *Alfasped Logistik* [online]. Alfasped Logistik, s. r. o., 2009 [cit. 2009-11-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.alfasped.cz/>>.
- [10] *Specialist in french property* [online]. French Property, Services and Information Ltd, 2009 [cit. 2009-12-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.france-property-and-information.com/taxes-in-france.htm>>.
- [11] Francie – daňová soustava sociálního státu [online]. Měšec.cz, 2009 [cit. 2009 12 14]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/francie-danova-soustava-socialniho-statu/>>.
- [12] Přednášky a vlastní znalosti, zkušenosti.